

Datum: 08.01.2012

Medij: Dnevnik

Rubrika: Dodatak

Autori: Vesna Vukojev

Теме: Robert Čoban; Color Press group; Svet; Magazin „Pošalji recept“

Napomena:

Površina:1200

Tiraž:36000

Naslov: Holivud kao poslovni uzor

Strana: 2

MOJ KUTAK:
ROBERT ČOBAN,
IZDAVAČ

Холивуд

као пословни узор

EDUCONS
UNIVERZITET
www.educons.edu.rs

25631

МОЈ КУТАК**РОБЕРТ ЧОБАН, ПРЕДСЕДНИК
„КОЛОР ПРЕС ГРУПЕ“**

Као клинац у своје свеске бележио је шта се дешава у свету, у СФРЈ и у свом родном селу Бачу. Тако је Роберт Чобан, од студента права и дописника београдских „Вечерњих новости“, загребачке „Арене“ и сарајевских „Наших дана“ из Новог Сада, затим као главни уредник студентског листа „Индекс“ и независног листа „Независни индекс“, стигао до главног уредника магазина „Свет“ који је средином 90-тих унео нови формат новина код нас – таблоид. Данас је Роберт председник компаније „Колор прес груп“, највећег издавача магазина на простору бивше Југославије, са 78 магазина у којима ради преко 300 запослених и са компанијама у седам држава.

Холивуд

као пословни узор

● **Када сте крајем осамдесетих долазили из Бача у Нови Сад на студије, да ли сте имали идеју да ће ваша каријера овако изгледати или сте пратили инстинкт?**

- Била су то другачија времена. И сам град се толико разликовао од данашњег. У многим стварима је био лепши, срећенији, чистији.

мањи, људи су се позивали на улици. С друге стране, ја сам дошао са села у град у коме нисам имао никакве везе, за разлику од мојих колега са Правног факултета који су углавном били синови или адвоката или лекара из Каменице, тако да је њихов пут већ био одређен. Та поставка је мени била одлучујући мотивацио-

ни фактор да „гризем“ и да успем. Много тога човек не зна док не проба, поготово у непознатој средини. Али, увек сам волео да гледам америчке филмове. То можда делује смешно, али у тим филмовима и серијама можете да уочите неке моделе понашања - од тога како се људи понашају у послу, конкретно у овом

издавачком, од уређења простора, преко дизајна производа или привлачења оглашивача, рецимо, до свих тих неких моментата који важе за пожељне и прихватљиве и које од вас могу да створе пожељног сарадника за иностране компаније. За то не мораш да будеш рођен на Медисон авенији, можеш бити рођен и у Бачу или испод Грмеча.

● **Отишли сте у Америку и ипак се вратили. Шта сте тамо научили?**

- Нисам у Америку отишао тек тако, већ сам добио стипендију Америчке амбасале. То је био програм у оквиру кога смо прошли осам америчких градова, инсититуције и медије. Приказали су ми Америку какава је била тада, а то је почетак 1994. време када овде бесни инфлација, рат у Босни, Маркале, разна лудила. А ја долазим у земљу која је у апсолутном медијском успону, која је после пада

Будућност штампе је у магазинима

● **Када станемо пред киоск и мало боље погледамо, пред нама су махом издања „Колор преса“, а ту је и портал. Шта је следеће?**

- Јако су тешка времена. Недавно сам учествовао на конгресу у Београду чији је назив био „You're not in Kansas anymore“, парафраза из филма „Чаробњак из Оза“, пошто се неки издавачи и даље понашају као да су у Канзасу, а ураган их је већ одавно баацио у Оз. Мислим да се ни у једној индустрији ствари нису овако брзо и драматично мењале као у издаваштву и медијима. И ако нисте сконцентрисани стално на све то, лако може да вам се деси да испаднете из колосека.

Верујемо да штампа није мртва, упркос успону интрента. То смо и доказали и сматрам није тачно да ће једна технологија уништи другу. Извесно је да су свуда у свету дневне новине и недељници у паду јер они нису довољно конкуретни интернету, а са друге стране квалитетни магазини и месечна издања су у благом порасту и интресентна су и оглашивачима и читаоцима. Они дају све оно што не можете да осетите онлајн, као на пример мирис новог парфема. Наставићемо да развијамо лајфстајл магazine, новине као што је „Пошалји рецепт“, али и интрент портал „Свет“. И то све на регионалном плану. Треба се у сваком погледу прилагодити и понуди и потражњи.

Berlinskog zida postala superena, u kojoj sve savršeno funkcioniše. S druge strane, u Srbiji su se sve novine bavile isključivo politikom. A novine koje su se u to vreme bavile zabavom, radile su to na ovaj krajnje retro način, kao da su u 1975. godini - „Sabor“, „TV revija“ i slično, što je po svemu, a pogotovo po formi bilo davno prevaženo. Ono što sam video u Americi iz oblasti zabave, šoubiznisa i kasnije lajfstajl novinarstva, počeo sam da preslikavam ovde, prvenstveno kroz „Svet“. Uzor nam je u to vreme bila i hrvatska štampna koja je bila daleko ispred nas. Ključni istorijski momenat za mene i „Svet“ bio je Dejtonski mir. Njime prestaju ratovi i činilo se da će se nam bar prividno krenuti na bolje i da ćemo početi da živimo neki normalan život. Sходно tome, i ljudi su počeli da se interesuju za neke druge teme. Treći momenat je bio taj što smo mi do tada bili lokalni list koji je izlazio u 3.000 primeraka, i схватио сам да ће то стање бити неodrживо ukoliko сами не развијемо продукцију која ће моћи себе да издржава. Четврти разлог била је безбедност. Хтели смо да направимо своју продукцију да не бисмо зависили од било кога или били под нечијим утицајем. Такође, нисмо хтели да се бавимо прихроникама јер смо сведоци да су многи новинари и уредници страдали у тим временима. Милошевића није занимала естрада, музика, ни мода, тако да је бављење тим темама било мање опасно. Читав сплет околности утицао је на то да „Свет“ који је до средине 90-тих био политички лист, окренемо у другом, у оно време новом правцу.

● „Свет“ је често био на граници естраде и криминала током 90-их, а да ли је после промене власти 2000. постало теже такмичити се на тржишту?

- После 2000. постало је теже у тржишном погледу, када су стране издавачке куће, као на пример ВАЦ 2001, па „Бурла“ 2002. године и остали, стигли на ове просторе. Њихов долазак нас је потерао да кренемо да јуримо лиценце. Почели смо да одлазимо и на конгресе издavaча, и тако је конкуренција позитивно деловала на нас. Иначе, стално понављам да је у овој земљи многе фирме и многе власти скупо коштало то што нису имале здраву конкуренцију. Конкуренција је некада непријатна, некада те тера да радиш много више него што мислиш да можеш за много мање пара, али је суштински јако добра.

● Колико се укус публике променио од средине деведесетих до данас?

- Укусима и потребама читалача треба се прилагодити на прави начин. Ми смо „Свет“ редизајнирали јер концепција чистог таблоида није односила довољно огласа, јер велики број оглашавања не жели да се оглашава у чистим таблоидима. С друге стране, тиражи су пали због интернета. Зато је сада „Свет“ ближи магазину, а Интернет портал „Свет“ је увек снабдевен најсвежијим информацијама. Читaoци више не желе да чекају дан, два или недељу на вест било из политике или света забаве. Интернет и даље не доноси довољно огласа да би заменио пад продаје и оглашавања у штампаним

медиима, али једноставно увек морате бити у току и морате се прилагодити.

● За свој кутак одабрали сте радно место, што баш и није чест случај? Зар толико волите да радите?

- С једне стране било ми је практичније да разговор организујем овде, а са друге стране је у питању оно што је презирем на Балкану, а што сам, ево, недавно видео и у Загребу: када је радним даном у 11 сати пре подне, поготово кад је лепо време, центар града пун запослених људи. Они би требало да су на радном месту, а седе, пију кафе и све раде преко телефона. По мени није нормално да је у 11 сати пола државе на „вољном“. Е, због тога ми је веома важан „култ“ радног места и пријатног радног окружења. Да не бисмо имали потребу да бежимо са посла и да посао не обављамо из неког кафеа или ресторана.

● „Свет“ је обележио вашу каријеру, али визиран пасош, како сте једном рекли, било је ствар престижа за вас више него било ша друго. Колико су вам донела путовања по свету?

- Никави статусни симболи ми ни тада ни сада ништа не значе. Нити ме испуњава нити ме чини срећним. Али, путовања су оно што ме одржало у некој нормали све ово време у земљи у којој је све тако како јесте. И данас ми је то јако важно, да од 30 дана 10 могу и треба да проведем ван државе да ли приватно, да ли пословно. Беч, рецимо, где сам недавно био, град је у коме уочи Божића можете да сретнете разне људе. На улицама можете да чујете српски, хрватски, чешки, словачки, они који говоре енглески и француски се једноставно удају у мору тих бивших поданика Аустроугарске. Сви долазе у Беч да осете да су лео света, да су део неке божићне, свечане атмосфере коју у нашем јадним условима не можете да видите и осетите. Онај шатор на Тргу слободе пре личи на чалор цара Мурата него неки трг у време божићно-новогодишњих празника у било ком средњеевропском граду. Зато мене та путовања враћају у нормалу у светским оквирима.

Путовања су ми много пружила и у пословном смислу. Многе ствари сам видео напољу и применио их овде. Магазин „Пошалји рецепт“ који је хит у региону, први пут сам видео на приватном путовању у Естонију, Летонију и Литванију. У тим републикама су на свим киосцима биле неке мале неутледне новине на руском језику које су сви куповали. Распитао сам се о чему се ради, и то применио и прилагодно овдашњем тржишту. Не треба трошити путовања само на то да бисте јели фонди у Шварцајској и пицу и Италији, већ треба путовати широм отворених очију и гледати шта се око вас дешава.

● Од целог света сте ипак одабрали Нови Сад за живот. Шта је посебно у Новом Саду?

- Нисам одабрао Нови Сад, већ је било логично да неко ко је рођен у Бачу дође овде да студира јер му је најближе. Уз све своје мане, па и онај чалор цара Мурата на Тргу слободе, Нови Сад је одличан град за живот. Сурчин је близу, Београд је близу, нуди мирнији живот, а то је важно. Има све што је потребно и у културном погледу. А важан разлог неодакса одавде је

Не треба трошити путовања само на то да бисте јели фонди у Шварцајској и пицу и Италији, већ треба путовати широм отворених очију и гледати шта се око вас дешава

посао који само овде могу да радим. Мени се Њујорк веома допада, али само да у њега одем 1 или 2 пута годишње. Јер, шта ћу тамо ако немам шта да радим, односно ако нисам у могућности да се тамо бавим својим послом.

● Обишли сте цео свет. Где се најчешће враћате, која тачка вас је највише импресионирала?

- Ова мапа на зиду бележи та моја путовања. Тешко је питање јер је попуњавам од 1994, када сам је добио на сајму у Дизелдорфу. Волим да се враћам у европске градове, Венеција, Лондон, Беч, волим Њујорк, од egzотичних места Сао Поло и Рио, али могу да извојим Индију као заиста фасципатну земљу.

Има још много места на која бих волео да одем, али о њима размисавам када сам на неком дугачком лету. Иначе, имам неколико нивоа путовања. Један ниво је кад идем сам са друштвом, када могу да спавам у хостелу, да путујем возом или јефтиним авио компанијом. Када идем са породицом, гледам да је на првом месту комфор и безбедност, као и занимљиви садржаји за њих, кад идем само са супругом јер она воли шопинг, а ја не... У складу са свим тим бирам и дестинације.

Vesna Vukojev
Foto: Филип Бакић

